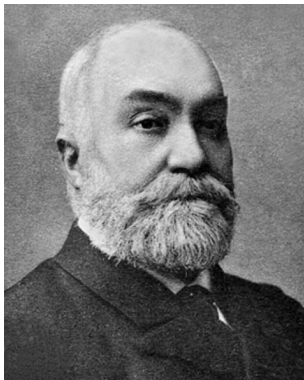

В. В. Небрат

Левитський Володимир Фавстович

ЛЕВИТСЬКИЙ Володимир Фавстович (06(18). 06. 1854, с. Старостинець Сквир. пов. Київ. губ., нині Старостинці Погребищен. р-ну [Вінн. обл.](#) – 26. 10. 1939) – історик народного господарства та економічної думки. Доктор політекономії та статистики (1899), професор (1900), академік АН УРСР (1925). Навч. у Київ. духов. семінарії (після 4-го курсу звільнився), від 1874 – у Новорос. університеті в Одесі, який закін. зі ступ. канд. права за працю «О народном кредите в России». 1876–77 підготував курс «Лекции по политической экономии». 1881–83 – у наук. відрядженні у Німеччині: відвідував лекції у Гайдельбер. університеті, брав участь у екон. семінарах проф. Г. фон Шмоллера у Берліні, вивчав госп. побут країни, зокрема зразк. землероб. господарства та пром. підприємства. 1884 склав іспит на ступ. магістра політекономії у Моск. університеті. Відтоді – приват-доцент кафедри політекономії, від 1890 – екстраординар. професор кафедри політекономії та фінанс. права Демидов. юрид. ліцею (м. Ярославль, Росія); від 1893 – у Харків. університеті: від 1900 – ординар. професор кафедри поліцей. права, від 1902 – ординар. професор кафедри політекономії та статистики. 1890 у Моск. університеті здобув ступ. магістра (за працю «Задачи и методы науки о народном хозяйстве»), 1899 – ступ. д-ра (за працю «Сельскохозяйственный кризис во Франции 1862–1892 гг.») політекономії та статистики. Розробив і читав курс «История политической экономии в связи с историей хозяйственного быта». 1907 у Харкові вийшла друком перша частина цього курсу (охоплювала екон. історію античності та серед. віків), 1914 – повний курс. На той час це був перший підручник з екон. історії у Рос. імперії, він містив виклад історії господарства та екон. учень від античності до періоду появи істор. школи та соц. напряму політекономії. У цій та ін. працях Л. критикував запропонований Ж.-Б. Сеєм і згодом заг.-визнаний поділ

екон. науки за фазами сусп. відтворення та вказував на те, що цей поділ обмежує предмет екон. науки вивченням закономірностей виробництва, розподілу, обміну та споживання. Обґрунтував необхідність включення до курсу політекономії аналізу впливу держ. влади на екон. відносини, розвиток нар. господарства та досягнення заг. добробуту. Запропонував осн. принципи класифікації екон. наук і довів необхідність чіткого розмежування начал теорії, політики та історії у складі екон. учень. Виокремлення різних частин екон. науки вважав закономірною тенденцією, що сприяє поглибленню теор. аналізу та уникненню тенденційності в оцінці практ. наслідків екон. політики; історію нар. господарства та історію екон. учень класифікував як самост. наук. дисципліни; обстоював принцип рівноправності та рівноцінності різних екон. теорій у структурі екон. науки. Наголошував, що зміст політекономії є сукупністю знань, отриманих різними екон. школами. Виступав за необхідність соц. реформ і активне держ. втручання в екон. життя. З поч. 1-ї світової війни брав участь у діяльності різноманіт. громад. організацій, створ. для допомоги армії, очолював т. зв. шпитал. комісію, від серпня 1914 був гласним міської думи Харкова. 1919–31 – проф. Харків. с.-г. інституту; водночас у грудні 1919 – травні 1920 – в. о. ректора Харків. університету. В цей період досліджував питання історії нар. господарства стародав. світу. Після виходу на пенсію написав спогади «Павло Михайлович Дашкевич: Спомини приятеля» (1932). Достовір. відомостей про життя Л. після 1931 та місце його смерті й поховання донині не виявлено. Деякі матеріали з особистого архіву зберігаються в Інституті рукопису НБУВ (Київ).

Основні праці

Вопрос о методе политической экономии в новейшей германской литературе // Юрид. вест. 1884. № 12; Вечно наследственная аренда земель // Там само. 1885. № 6–7; Вопрос о чиншевом владении // Русская мысль. 1886. Кн. 3; Задачи и методы науки о народном хозяйстве. Ярославль, 1890; Предмет, задача и метод полицейского права // Зап. Харьков. університета. 1894; Земледельческие артели Херсонской губернии // Русская мысль. 1896. Кн. 9; Сельскохозяйственный кризис во Франции 1862–1892 гг. Х., 1899; Некоторые черты современного положения экономических знаний // Русское экон. обозрение. 1901. № 9; Значение кустарных промыслов в народном хозяйстве // Нар. хоз-во. 1902. Кн. 2; Аграрный вопрос в России с точки зрения основных течений в развитии современного народного хозяйства. [Б. м.], 1906.

Рекомендована література

1. Юридический факультет Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805–1905). Х., 1908;
2. Коропецький І.-С. Українські економісти ХІХ століття та західна наука. К., 1993;

3. Лортикян Э. Л. Украинские экономисты первой трети XX столетия: Очерки истории экономической науки и экономического образования. Х., 1995;
4. Нариси з історії Харківського національного економічного університету. Х., 2005.

Покликання на статтю:

Левитський Володимир Фавстович / В. В. Небрат // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-53707>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).